SAJK
SUOMEN ALKOHOLIJUOMAKAUPPA RY

9.9.2022/sh

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi
U 43/2022 vp

Suomen Alkoholijuomakauppa ry:n asiantuntijalausunto

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi viinejä, tislattuja alkoholijuomia ja maataloustuotteita koskevista Euroopan unionin maantieteellisistä merkinnöistä, maataloustuotteiden laatujärjestelmistä, asetusten (EU) N:O 1308/2013, (EU) 2017/1001 JA (EU) 2019/787 muuttamisesta sekä asetuksen (EU) N:O 1151/2012 kumoamisesta

Suomen Alkoholijuomakauppa ry (SAJK) kiittää eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokuntaa mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto maantieteellisiä merkintöjä koskevassa EU-sääntöjen uudistuksessa.

Edustamme suomalaisia alkoholijuomien valmistajia sekä maahantuojia ja tukkumyyjiä. Jäsenistöömme kuuluu yrityksiä, jotka valmistavat maantieteellisillä merkinnöillä suojattuja alkoholijuomia. Nämä maantieteelliset merkinnät ovat

- Suomalainen vodka / Finsk vodka / Vodka of Finland
- Suomalalinen marjaliköori / Suomalainen hedelmäliköori / Finsk bärlikör / Finsk fruktlikör / Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur

Suojattuja maantieteellisiä merkintöjä tislatuille alkoholijuomille on Euroopassa yhteensä noin 250. Järjestelmä itsessään huolehtii siitä, että merkinnällä suojatut tislatut alkoholijuomat valmistetaan niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ympäristön näkökulmasta kestävällä tavalla, samalla kun se vahvistaa eurooppalaista kulinaarista ja kulttuuriperintöä kaikkialla maailmassa.

Suomen Alkoholijuomakauppa ry (SAJK) tukee Euroopan komission tavoitetta vahvistaa maantieteellisten merkintöjen järjestelmää. Uudistettu lainsäädäntö parantaa mahdollisuuksia panostaa kestävään tuotantoon ja samalla säilyttää erityiset puitteet väkevien alkoholijuomien ainutlaatuisuudelle. Haluaisimme kuitenkin esittää huolemme seuraavista asioista:

Kestävyysnäkökohdat

Suomen Alkoholijuomakauppa ry:n jäsenet ovat sitoutuneita toteuttamaan Euroopan vihreää kehitystä ja sen tavoitteita. Kestävä kehitys on ollut ja tulee olemaan yksi toimialamme avaintekijöistä, ja investoinnit tislattujen alkoholijuomien valmistuksen kestävyyden parantamiseen tuottavat tuloksia. On kuitenkin tärkeää, että maantieteellisiä merkintöjä koskevassa uudistuksessa otetaan huomioon ja tarvittaessa integroidaan muut EU:ssa meneillään olevat lainsäädäntöaloitteet kestävyyden edistämiseksi, kuten pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin uudistus, kestävät elintarvikejärjestelmät, vastuullisen liiketoiminnan ja markkinoinnin eettiset säännöt.

Kokemuksesta tiedämme, että paikalliset ihmiset voivat parhaiten arvioida kestävää liiketoimintaa paikallisella tasolla. Yritykset tarvitsevat joustavuutta selvittäessään erilaisia tapoja parantaa tuotteidensa kestävyyttä. Lakisääteiset kriteerit rasittavat yrityksiä ilman

takeita kestävän kehityksen suorituskyvyn parantamisesta. Esitämme, että kaikissa kestävään kehitykseen liittyvissä ponnisteluissa on otettava huomioon paikalliset olosuhteet ja jätettävä mahdollisuus vapaaehtoiselle, oma-aloitteiselle toiminnalle.

Suojauksen taso

Maantieteellisellä merkinnällä suojatut tuotteet ovat erityisiä ja arvokkaita, ja siksi ne ovat vaarassa joutua petollisen toiminnan kohteeksi. SAJK pitää erittäin tervetulleena järjestelmän nykyisen oikeusperustan vahvistamista. Erityisesti Internetissä tapahtuvien loukkausten torjuntaa koskevat säännökset (verkkotunnukset, verkkomyynti) ja selvennykset, jotka koskevat vääriä tai harhaanjohtavia merkintöjä asiakirjoissa, verkkosivuilla, pakkauksissa jne., tuovat lisäarvoa. Myös maantieteellisen merkinnän maineen laimentamisen ja heikentämisen käsitteen lisääminen lainsäädäntöön parantaa järjestelmään kuuluvien tuotteiden suojausta.

Maantieteellisillä merkinnöillä suojattuja väkeviä alkoholijuomia käytetään myös muiden jalostettujen tuotteiden ainesosina, ja asetusehdotukseen on tarkoitus sisällyttää tätä koskeva artikla. Tässä kuitenkin esiintyy eräitä puutteita ja ristiriitoja EU:n tislattujen juomien asetuksen kanssa (2019/787). Pyydämme, että asetusehdotuksesta tehtäisiin johdonmukainen väkeviä alkoholijuomia koskevan asetuksen ja myöhemmin muutetun delegoidun lainsäädännön kanssa, jotta vältetään tislattujen alkoholijuomien suojatason heikkenemiseltä.

EU:n teollisoikeuksien viraston (EUIPO) rooli

SAJK suhtautuu myönteisesti komission tavoitteeseen nykyaikaistaa maantieteellisten merkintöjen hallintaa ja hallintoa, mikä lisää maantieteellisten merkintöjen tuotteiden houkuttelevuutta toimijoiden silmissä. Erityisten, rajoitettujen ja tiukasti määriteltyjen tehtävien delegointi Euroopan unionin teollisoikeuksien virastolle (EUIPO) voi auttaa tässä yrityksessä, mutta katsomme, että Euroopan komission tulisi jatkossakin vastata keskeisistä päätöksistä ja valvoa yhteispäätösmenettelyjä sekä varmistaa, että tislattujen alkoholijuomien erityispiirteet otetaan täysin huomioon ja niitä kunnioitetaan.

DG AGRI, joka on laatinut nykyisen tislattuja alkoholijuomia koskevan lainsäädännön, ja joka on huolehtinut alastamme vuosia, on oltava jatkossakin SMM-merkittyjen tislattujen alkoholijuomien vastuutaho.

SAJK esittää, että EUIPO:lle siirretyt valtuudet ja tehtävät on määriteltävä selkeästi ja täsmennettävä tyhjentävän luettelon muodossa, ja ne voivat sisältää vain ei-keskeisiä tehtäviä. Tällaiseen luetteloon olisi sisällytettävä myös ne valtuudet, joita Euroopan komissio ei voi siirtää. Euroopan komissiolla tulee jatkossakin olla yksinomainen toimivalta ja vastuu maantieteellisten merkintöjen rekisteröinnistä, ainakin hakemusten hyväksymisestä ja julkaisemisesta, valituksista, merkintöjen peruutuksista sekä muutoksista teknisiin tiedostoihin.

Ystävällisin terveisin

Suomen Alkoholijuomakauppayhdistys ry (SAJK)

Susanna Heikkinen
toiminnanjohtaja